

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

63

Szerző: *Koos Mihály*

Cím: *A mezőgazdaság érdekei és a főváros igazgatása.*

Forrás: *Budapesti Hírlap.*

Bp.

(Hely)

1929. XI. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1929"

Személy

Hely

A mezőgazdaság érdekei és a főváros igazgatása

Irta Koos Mihály ny. államtitkár,

az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója

16
Az ország vidéki városai és Budapest között nemcsak külsőleg, hanem lényegileg is megvan a különbség. Sőt jelentőség tekintetében Budapestet a többi városokkal nem is lehet összehasonlítani. Amíg ezekben ugyanis minden ügy voltaképpen a város és a városi lakosság ügye, aminek a jelentősége a várost, vagy annak szűkebb vidékét alig lépi túl, addig Budapesten jóformán minden ügy egyúttal az ország dolga is. Budapest valóban az ország fővárosa.

Nehéz tehát megérteni, hogy amikor a fővárosi törvény tárgyalása van napirenden, amely törvény sok tekintetben ujjaalakítja a főváros alkotmányát, ezt az országos ügyet nem kíséri országos figyelem. Mint hogyha az csak a közvetlenül érintett fővárosi lakosságra bírna jelentőséggel.

Rendkívül széles terére vinne az elmélkedésnek, ha csak érinteni is akarnánk a nemzet és az ország életének mindazt a sokféle megnyilvánulását, mindazt a sok nagyfontosságú országos érdeket, aminek a kialakulására az ország fővárosának elhatározó befolyása van és ami ennél fogva országos ügyé teszi Budapest ügyét. Ezekből csak a gazdasági érdekeket óhajtjuk kiemelni. Sőt, hogy mindjárt a közelebbi célt is megjelöljük, a készülő fővárosi törvénnyel kapcsolatban az ország mezőgazdasági érdekeire akarjuk a figyelmet ráterelni, amely érdekeket Budapest székesfőváros intézményei és elhatározásai igen sokszor életbevágóan érintenek.

Érintik azokat a belső és külső forgalomban egyaránt. Budapest a maga milliós lakosságával az ország legnagyobb piaca, amelynek az ellátásában az ország egész területe részt vesz. Nem közömbös tehát a mezőgazdaságra éppen ezért többek között az, milyen vásári stb. intézmények és rendszabályok vannak érvényben az országnak ezen a legnagyobb piacán. Mint városi érdek mindenesetre az jön legelső sorban figyelembe, hogy a városi lakosság ellátása és pedig kifogástalan ellátása minden körülmények között biztosítva legyen. Legelső sorban erre vannak hivatva a városnak a mezőgazdasági termények piacával kapcsolatos intézményei és rendszabályai. Am a mezőgazdaság országos érdekei szempontjából nagyon fontos, hogy milyen elbánásban részesülnek ezen a piacon és az ottani vásári intézményekben az odaszállított termékek, miként van szabályozva azok piaca és milyen tényezők befolyásolják ott az áralakulást. Mindez életbevágóan fontos az egész mezőgazdaságra, mert hiszen itt alakulnak ki a termények országosan irányadó árai, amelyek aztán általában is meghatározzák a terményárakat. De ide összpontosul és innen indul ki az ország egész kivitele is. Itt vannak az ország exportmalmi, állatvásári, vágóhídi, hűtőházi stb. berendezései és intézményei, az exportőröknek a kivitel szolgáltatásban álló telepei stb.

Budapest tehát a magyar mezőgazdaságnak nemcsak legnagyobb belső piaca, de legnagyobb exporthelye is. Ami itt történik tehát a mezőgazdasági termények forgalmával kapcsolatban, az jelentőségben messze túlszár-

nyalja a városi polgárság közvetlen érdekét és sorsdöntő lehet az egész mezőgazdaságra.

De a főváros lakosságára sem lehet közönyös, vajjon a fővárosnak a mezőgazdasági termények forgalmával összefüggő intézményei és rendszabályai miként elégítik ki a mezőgazdaság országos érdekét és mennyire mozdítják elő a termelés sikerét. Nem kell erről részletesebben szólni, mert éppen abban a szomorú korszakban élünk, hogy a mezőgazdaság válságos helyzetének az árnyéka reáborul Budapest egész gazdasági életére. Nem lehet mondani, hogy ebben a válságos helyzetben a székesfőváros va' amely intézményének, vagy általános magatartásának bármily vonatkozásban is része van, de talán nem megokolatlan az a feltevés, hogy a válság megszüntetésében része lehet a fővárosnak is. Részt vehetne ebben olyan intézkedésekkel, amelyek a forgalmat könnyítik és elősegítik. Közvetlen és közvetett haszna volna ebből a főváros lakosainak. Közvetlen haszna volna a növekedő forgalom, ezzel együtt a megnövekedő kereseti alkalom. Közvetett haszna lenne pedig a gazdák megnövekedett vásárló ereje.

De miért kell mindezeket felemlíteni abból az alkalomból, hogy új fővárosi törvényről tárgyalunk? A választ erre rögtön megadja az a tény, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósági szervezetében nem jut képviselő a mezőgazdaság nagyfontosságú országos érdeke. Budapest törvényhatóságának összetételében a városi polgárság választása révén képviselőre juthat minden foglalkozási ág és gazdasági ág, amelynek szerepe és jelentősége van a város és az ország gazdasági életében. Képviselőre juthat a tudomány, a művészet, a sajtó, a kereskedelem, az ipar és a városi foglalkozási körök összes árnyalata. Am a városi lakosság választása révén nem juthat képviselőre, ami pedig talán a legfontosabb: a mezőgazdaság országos érdeke.

mda 1927 — 1695

Ennek csak külön intézkedéssel lehet a főváros törvényhatóságában képviseletet biztosítani, amire most az új fővárosi törvény keretében nyílik alkotmányos alkalom. Formailag ez talán sértené a városi autonómiát, de az ország érdeke mindennél előbbre való. A főváros valóban az ország fővárosa lévén, ahol a városi érdekek körében igen sokszor országos érdekekről történik elhatározás, még az autonómia védelmében sem lehet vitássá tenni tehát azt a követelményt, hogy a főváros kormányzatában az országos gazdasági érdekek között a mezőgazdaság országos érdeke is képviselve legyen.